

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

***ALEKSANDRINKE IN NJIHOVO POZNAVANJE MED DIJAKI
GIMNAZIJE CELJE – CENTER***

RAZISKOVALNA NALOGA

ŠIFRA: aleksandrinka

LETNIK: 2. LETNIK

Celje, marec 2023

***ALEKSANDRINKE IN NJIHOVO POZNAVANJE MED DIJAKI GIMNAZIJE CELJE –
CENTER***

RAZISKOVALNA NALOGA

ŠIFRA: aleksandrinka

LETNIK: 2. LETNIK

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2023

ZAHVALA

Zahvaljujema se mentorici, Petri Lajlar, prof., za usmerjanje, tehnično pomoč in podporo. Prav tako se zahvaljujema Tanji Štante Benčina, prof., za jezikovni pregled raziskovalne naloge, Simoni Vincelj, prof., za pregled povzetka, zapisanega v angleščini, prejšnjemu in zdajšnjemu ravnatelju Gimnazije Celje – Center, Gregorju Deleji, prof., in Roku Lipniku, prof., za vso podporo in pomoč, ter vsem dijakom Gimnazije Celje – Center, ki so sodelovali v spletni anketi.

1	UVOD	3
1.1	PREDSTAVITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	3
1.2	CILJI IN HIPOTEZE	4
1.3	METODOLOGIJA	5
2	TEORETIČNI DEL	7
2.1	KDO SO BILE ALEKSANDRINKE?	7
2.2	POPULARIZACIJA ALEKSANDRINK	8
2.3	VZROKI ZA IZSELJEVANJE V EGIPT	9
2.4	ŽIVLJENJE IN DELO ALEKSANDRINK	10
2.5	KONEC IZSELJEVANJA	12
2.6	SPOMINI ALEKSANDRINK	13
3	EMPIRIČNI DEL	15
3.1	PREDSTAVITEV IN UTEMELJITEV REZULTATOV ANKETE	15
3.2	RAZPRAVA	28
4	ZAKLJUČEK	30
5	VIRI IN LITERATURA	31
5.1	KNJIŽNI VIRI	31
5.2	SPLETNI VIRI	31
6	VIRI SLIK	32
7	PRILOGE	33
7.1	PRILOGA 1: ANKETNI VPRAŠALNIK – POZNAVANJE ALEKSANDRINK MED DIJAKI GIMNAZIJE CELJE – CENTER	33

KAZALO SLIK

Slika 1: Aleksandrinke	7
Slika 2: Aleksandrinke z otroki	8
Slika 3: Aleksandrinka z otrokom	10
Slika 4: Aleksandrinka na kameli	10
Slika 5: Aleksandrinka z deklico	11
Slika 6: Aleksandrinka z možem	11
Slika 7: Skupina aleksandrink z otroki	12
Slika 8. Aleksandrinke na pikniku	14
Slika 9: Aleksandrinke na mostu	14

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Razporeditev anketiranih dijakov po letnikih in programih	16
Graf 2: Poznavanje pojava aleksandrink med anketiranimi dijaki	18
Graf 3: Poznavanje obdobja, za katerega je značilen pojav aleksandrink	19
Graf 4: Poznavanje dela aleksandrink	20
Graf 5.1: Razlog za odhod aleksandrink v tujino po mnenju anketirancev, ki poznajo aleksandrinke	22
Graf 5.2: Razlog za odhod aleksandrink v tujino po mnenju anketirancev, ki aleksandrink niso poznali	23
Graf 6.1: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki so poznali aleksandrinke	24
Graf 6.2: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki niso poznali aleksandrink	25
Graf 7.1: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki so aleksandrinke poznali	26
Graf 7.2: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki aleksandrink niso poznali	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Razporeditev anketiranih dijakov glede na letnik in program	17
Tabela 2: Poznavanje pojava aleksandrink med anketiranimi dijaki	18
Tabela 3: Poznavanje obdobja, za katerega je značilen pojav aleksandrink	19
Tabela 4: Poznavanje dela aleksandrink	20

Tabela 5.1: Razlog za odhod aleksandrink v tujino po mnenju anketirancev, ki poznajo aleksandrinke	22
Tabela 5.2: Razlog za odhod aleksandrink v tujino po mnenju anketirancev, ki aleksandrink niso poznali	23
Tabela 6.1: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki so poznali aleksandrinke	24
Tabela 6.2: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki niso poznali aleksandrink	25
Tabela 7.1: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki so aleksandrinke poznali	26
Tabela 7.2: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki aleksandrink niso poznali	27

POVZETEK

Nekaterim nepoznana zgodba, drugim znana beseda. Za ene kruta resničnost, za druge pa življenjska priložnost. Vse to so aleksandrinke, ženske z Goriškega, ki so ob koncu 19. in začetku 20. stoletja množično odhajale v Egipt. Pri bogatih aristokratskih družinah so opravljale različna dela; bile so varuške, dojilje, kuharice, učiteljice ... Čeprav so bile zaradi svojega odhoda velikokrat na slabem glasu, so odhajale predvsem zaradi svojih družin. Odšle so po zaslužek, ki bi jim omogočil lepše življenje. Podrobneje sva njihovo življenje in delo predstavili v teoretičnem delu te raziskovalne naloge. Zanimalo pa naju je tudi poznavanje tega pojava med mladimi, zato sva izvedli anketo med dijaki Gimnazije Celje – Center. Rezultati so naju precej presenetili, saj več kot polovica anketirancev pojava ni poznala. Vse podatke, ki sva jih pridobili z anketnim vprašalnikom, sva predstavili v empiričnem delu.

KLJUČNE BESEDE: aleksandrinke, Egipt, varuške, dojilje, spomini, poznavanje

SUMMARY

An unfamiliar story to some, a familiar one to others. A harsh reality for some, and a lifetime opportunity for others. All of these are Alexandrine women, women from Goriška, who found their place in Egypt at the end of the 19th and beginning of the 20th century. They performed various jobs in wealthy aristocratic families; they were babysitters, nursemaids, cooks, and teachers... Although they often had a bad reputation for leaving, they left mainly for their families. They left to earn money that would give them a better life. We presented their life and work in more detail in the theoretical part of this research paper. We were also interested in knowing about this phenomenon among young people, so we conducted a survey among Gimnazija Celje – Center grammar school students. The results quite surprised us, as more than half of the respondents were not familiar with the phenomenon. We presented all the data we obtained with the survey questionnaire in the empirical part.

KEYWORDS: Alexandrians, Egypt, nannies and nursemaids, memories, knowledge

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Danes je povsem samoumevno, da so tako moški kot ženske zaposleni. Na trgu dela sta oba spola zastopana enakopravno. Delitev poklicev po spolu ni več tako očitna, kot je bila v preteklosti – tako moški kot ženske lahko opravljajo vsakršno delo, za katerega so usposobljeni oz. izobraženi. V preteklosti pa ni bilo tako. Ženske se do 19. stoletja, ko so se zaradi industrijske revolucije pojavile potrebe po tovarniški delovni sili, niso zaposlovale, niso imele svojih prihodkov in zato je bila njihova eksistenca odvisna od moškega dela njihove družine. V 19. stoletju pa se je zaradi spremenjenih gospodarskih in tako tudi družbeno-političnih sprememb začela spreminjati tudi vloga žensk v tem »novem« svetu. Del tega dogajanja je fenomen aleksandrink – žensk z Goriškega, ki so se kot kuharice, sobarice, varuške, dojilje, guvernante, šivilje idr. zaposlovale pri bogatih evropskih družinah v Aleksandriji v Egiptu.

Raziskovalki sva za aleksandrinke prvič slišali pri pouku slovenščine, ko smo obravnavali ljudsko pesem Lepa Vida. Gre za prepesnitev stare slovenske balade, ki je po izvoru tragična. V pesmi zamorec Lepi Vidi, nesrečni ženi starega moža in materi bolnega deteta, obljubi boljše življenje in zato odide z njim, da bi na španskem dvoru dojila kraljeviča (sinka španske kraljice). A v tuji deželi ugotovi, da je bila doma prav srečna in se zato želi vrniti nazaj. (https://sl.wikipedia.org/wiki/Lepa_Vida) Obstaja več različic – na Slovenskem vsaj 19, vse so žalostne, ena celo tragična. Glede usode ugrabljenе žene jih razvrstimo v tri skupine: tragičen konec (Vida skoči v morje in utone), elegični konec (Vida spozna, da je naredila napako, a rešitve ni bilo; pri Prešernovi varianti je konec tragično elegičen) in srečen konec (Vida postane zamorčeva žena ali se s pomočjo sonca vrne domov). Motiv Lepe Vide lahko povežemo z zgodbami aleksandrink, ki so v Aleksandrijo odšle prav zato, da bi svojim otrokom in domačim omogočile boljše življenje. V baladi je v prenesenem pomenu prikazano življenje aleksandrink in njihovo trpljenje v tej usodi. Zgodba naju je zelo zanimala in sva o njej želeli izvedeti več. Ko se je pojavila priložnost, da bi pojav podrobneje raziskali, sva jo z veseljem sprejeli.

Podrobnejše in poglobljeno raziskovanje dela aleksandrink naju je soočilo z njihovimi težkimi življenjskimi odločitvami in z delom, ki so ga opravljale. Odločitev za odhod v Aleksandrijo je bila mnogokrat povezana z nezmožnostjo preživetja družine. Da bi svoji

družini omogočile dostojno življenje, so dekleta in žene zapustile svoje domače – starše, može in otroke, ter odšle po zaslužek v Aleksandrijo. Čeprav so ženske odhajale v Aleksandrijo z dobrimi nameni, so bile v domačih krajih mnogokrat označene za tiste, ki so zapustile družino, da bi odšle »na boljše«. Med prebivalci svojega kraja so bile na slabem glasu, pravzaprav so bile deležne prezira. Zgodbe aleksandrink pripovedujejo o tem, kako jih njihovi otroci po vrnitvi domov niso sprejeli, kako so nekatere za vedno ostale v Aleksandriji, si tam celo ustvarile novo družino in v resnici zaživele novo, boljše življenje. ([Aleksandrinke \(rtvslo.si\)](http://rtvslo.si), 2011)

S prepoznavanjem kompleksnosti pojava aleksandrink se nama je porodilo vprašanje, koliko so aleksandrinke sploh poznane mladim – najinim sovrstnikom in kako vrednotijo njihovo delo. To naju je spodbudilo, da sva raziskovalno nalogo po začetnem teoretičnem raziskovanju usmerili v raziskovanje poznavanja tega fenomena in njegovega vrednotenja med dijaki Gimnazije Celje – Center.

1.2 CILJI IN HIPOTEZE

Z raziskovalno nalogo sva želeli na eni strani podrobneje raziskati delo in življenje aleksandrink, na drugi pa ugotoviti, koliko je ta pojem poznan dijakom Gimnazije Celje – Center ter kako vrednotijo delo aleksandrink. Svoje raziskovalne cilje sva zato razdelili v dve skupini. V prvo skupino sva uvrstili cilje, ki sva jim sledili med raziskovanjem s pomočjo različnih virov in literature, v drugo pa tiste, ki sva jih skušali doseči s pomočjo anketnega vprašalnika, ki so ga izpolnjevali dijaki Gimnazije Celje – Center.

V prvi sklop sodijo naslednji cilji:

1. Ugotoviti vzroke za odhod aleksandrink v Egipt.
2. Spoznati naloge in zadolžitve, ki so jih opravljale in imele aleksandrinke v Egiptu.
3. Ugotoviti vzroke za negativno vrednotenje aleksandrink med domačini na Goriškem.

V drugi sklop sodijo naslednji cilji:

4. Ugotoviti poznavanje pojava aleksandrink med dijaki Gimnazije Celje – Center.
5. Ugotoviti, kako dijaki Gimnazije Celje – Center vrednotijo delo aleksandrink.
6. Ugotoviti, ali bi dijaki Gimnazije Celje – Center želeli pridobiti več informacij o življenju in delu aleksandrink.

Vsakemu cilju sva postavili pripadajočo hipotezo:

Hipoteza 1: Vzrokov za odhod aleksandrink v Egipt je bilo več, prevladujoči pa je gospodarska nestabilnost goriškega prostora.

Hipoteza 2: Aleksandrinke so bil predvsem dojlje in varuške.

Hipoteza 3: Prevladujoči vzrok za negativno vrednotenje aleksandrink med domačini z Goriškega je bilo njihovo prepričanje o tradicionalni vlogi ženske kot žene in matere.

Hipoteza 4: Tri četrtine anketiranih dijakov Gimnazije Celje – Center pozna pojav aleksandrink.

Hipoteza 5: Večina anketiranih dijakov Gimnazije Celje – Center je nevtralna pri vrednotenju dela aleksandrink.

Hipoteza 6: Večina anketiranih dijakov Gimnazije Celje – Center bi želela pridobiti več informacij o življenju in delu aleksandrink.

1.3 METODOLOGIJA

Temo aleksandrink sva razsikovali na podlagi raziskovalnega namena, ki sva ga določili po skupnem premisleku. Namenu – poglobiti se v poznavanje življenja in dela aleksandrink ter raziskovanju poznavanja te teme med najinimi sovrstniki – sva prilagodili izbiro metodologije raziskovanja, tj. viri in literatura v prvem in anketni vprašalnik v drugem delu.

Skladno z najinimi premisleki se je oblikovala tudi vsebina raziskovalne naloge. V prvem delu sva se poglobili v raziskovanje razlogov za nastanek pojava aleksandrink, s pomočjo njihovih spominov pa v njihovo življenje in delo. Največ podatkov v podporo prvemu delu raziskovanja sva dobili na svetovnem spletu, kjer sva našli tudi osebne zgodbe aleksandrink in jih primerjali med sabo. Podatke o zgodovinskih okoliščinah, ki so botrovale pojavu aleksandrink, pa sva pridobili v različnih člankih in knjigah, ki sva si jih sposodili v knjižnici. S pridobljenimi informacijami sva nato oblikovali cilje, ki sva jih upoštevali v raziskovalnem delu in preverili z zastavljenimi hipotezami.

V drugem delu naloge sva raziskovali poznavanje aleksandrink med dijaki Gimnazije Celje – Center in njihovo vrednotenje omenjenega pojava. Temu zanimanju so sledili najini preostali raziskovalni cilji, ki sva jih dosegli z metodo anketiranja. Pridobljene odgovore anketirancev sva analizirali, pridobljene rezultate pa primerjali z najinimi hipotezami.

V sklepnem delu sva s splošno analizo najinih izsledkov tako teoretičnega kot empiričnega dela podali najin uvid v tematiko in možnost popularizacije te teme – zlasti v šolskem prostoru.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 KDO SO BILE ALEKSANDRINKE?

Izraz aleksandrinke izhaja iz geografskega pojma – kraja Aleksandrija v Egiptu, kamor so se v drugi polovici 19. stoletja začela izseljevati kmečka in meščanska dekleta ter žene z Goriškega. Pot jih je vodila v Egipt, ker so se zaradi gradnje Sueškega prekopa tu naseljevali evropski kapitalisti in gradbeniki. Po odprtju prekopa leta 1869 se je povečalo število teh evropskih podjetnikov; naseljevali pa so se predvsem v Aleksandriji in Kairu, kamor so prihajali s svojimi družinami. V teh bogatih evropskih družinah so se Slovenke zaposlovale kot kuharice, sobarice, varuške, dojilje, guvernantе, šivilje ... Slovenske ženske, imenovane »les Goriciens, les Slaves, les Slovenes«, so bile znane kot dobre delavke, zato so bile med tujimi aristokrati zelo iskane.

Prva med aleksandrinkami je po vsej verjetnosti delala pri družini v Gorici ali Trstu.

Ta jo je povabila, da se skupaj z njimi preseli v takrat cvetoči Egipt. Tako so se odprla vrata množičnemu izseljevanju deklet in žena iz goriških

vasi. (<https://www.aleksandrinke.si/aleksandrinke/zgodovina/>)

Slika 1: Aleksandrinke; vir:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/0/01/Aleksandrinke_v_parku.jpg

2.2 POPULARIZACIJA ALEKSANDRINK

K poznavanju aleksandrink med laično javnostjo je leta 2011 precej pripomogel istoimenski dokumentarni film režiserja Metoda Pevca, za katerega je avtor prejel tudi nagrado Prešernovega sklada. V filmu so predstavljene konkretne zgodbe v času snemanja še živečih aleksandrink. Film prikazuje različne resnične zgodbe in gledalci lahko iz prve roke vidijo, kako težko in tragično je bilo njihovo življenje. Po drugi strani pa so bile aleksandrinke v Egiptu zelo cenjene. Ne le, da so bile dojitelje, sobarice, učiteljice, ... ena od njih je bila tudi prva spremljevalka egiptovske kraljice Faride in s tem najbogatejša tujka v Egiptu.

Zanimivo je, da je film nastajal dve leti in so ga posneli na različnih lokacijah: v Sloveniji, Italiji, Egiptu ter tudi v Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike. Vsebuje tudi različne odlomke starih arhivskih filmov ter odlomke iz filma Žerjavi letijo na jug avtorice Dorice Makuc, ki velja za pionirko raziskovanja teme aleksandrink. V filmu so uprizorjene samo tri zgodbe še živečih aleksandrink, zato so v ospredju njihovi otroci, ki živijo v Vipavski dolini, in njihovih varovancih, ki so razkropljeni po svetu.

[\(https://www.kinodvor.org/film/aleksandrinke/\)](https://www.kinodvor.org/film/aleksandrinke/)

Slika 2: Aleksandrinke z otroki; vir:

<https://goriskimuzej.si/system/images/W1siZiIsIjIwMTcvMDEvMTIvODNwaHhuYzducV9BbGVrc2FuZlJpbmtlLmpwZyJdLFsicCIsInRodW1iliwiNDUweDQ1MFx1MDAzZSJdXQ/Aleksandrinke.jpg?sha=158efcfe12e5aa17>

2.3 VZROKI ZA IZSELJEVANJE V EGIPT

Vzroki tovrstne, predvsem začasne delovne emigracije, so bili v glavnem ekonomske narave. V 2. polovici 19. stoletja je bil položaj slovenskega kmeta zelo slab. Do tega je prišlo zaradi industrializacije, zastarelega načina kmetovanja in visokih davkov. Ob koncu prve svetovne vojne pa je bila zaradi posledic vojne in vzpona fašizma revščina na Primorskem še toliko hujša. Drugi razlog izseljevanja pa je bilo odprtje Sueškega prekopa leta 1869 in s tem uveljavitev novih plovni poti, kar je ponujalo mnoge možnosti zaposlitve in s tem upanje na boljše življenje.

Potek izseljevanja in pridobivanja služb sta potekala z roko v roki. Ženske, ki so že delale v Egiptu oziroma v Aleksandriji, so urejale službo sestram, sestričnam, prijateljicam, sosedam, sovaščankam, ... Zaslužek je bil dober – vsaj štirikrat večji kot v Trstu ali Gorici. Denar, ki so ga ženske pošiljale domov, je bil namenjen preživetju družine, pozneje pa tudi šolanju otrok ter izgradnji ali obnovi hiše oziroma gospodarskega poslopa. Denar so pošiljale po pošti ali pa so ga odnesli sorodniki in prijatelji, ki so potovali na obisk v domače kraje ali se za stalno vračali domov. Ker so se odnosi v družinskem krogu po vsakem odhodu vse bolj rahljali, je postala vrnitev vse težja. Nekatere aleksandrinke so šle v Egipt le enkrat, večina pa se je na delo v Aleksandrijo odpravila večkrat. Nemalo jih je delalo stran od doma in domovine vse svoje življenje. Ko so se po spremembi oblasti v petdesetih letih 20. stoletja družine, pri katerih so delale, začele izseljevati iz Egipta, so jih pogosto vzele s seboj.

Vzrok, da so družino zapuščale ženske in ne moški, gre iskati v dejstvu, da so moški lažje in bolje opravljali delo na kmetiji, poleg tega pa so bile ženske v mnogo poklicih bolj zaposljive in so zato lažje dobile delo v tujini. Ženske je torej v svet pognala skrb za lastno preživetje oziroma preživetje njihove družine.

Samske ženske so delo aleksandrink opravljale kot življenjski poklic, domov so se vračale le na obisk in se za stalno vrnile ob upokojitvi. Za poročene žene in matere pa je bilo to dosti težje. Zapustile so svoje družine in odšle po dobro plačano službo v tujino. Najtežje je bilo dojiljam, saj so morale zaradi dela, ki so ga opravljale, svojega komaj rojenega otroka pustiti doma in s svojim mlekom hraniti tujega. Usode teh aleksandrink in njihovih potomcev so bile najbolj žalostne. ([Aleksandrinke - Wikipedija, prosta enciklopedija \(wikipedia.org\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Aleksandrinke))

1

Slika 4: Aleksandrinka z otrokom;

vir:

https://encryptedtbn0.gstatic.com/image_s?q=tbn:ANd9GcSqWTzByWJaMSjt0vDY45oGNtLxAi76eylQXdP6k8JeN1TgY9vtRtpBFVhkVu3P0g7WKh0&usqp=CAU

Slika 3: Aleksandrinka na kameli; vir:

https://encryptedtbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSgAT6pH2eE1i3O6M91tnv1Xcq7_v9C2CwPxxRkq5PO44w3mmux5nQsZ95JUuBNu5joWOo&usqp=CAU

2.4 ŽIVLJENJE IN DELO ALEKSANDRINK

Življenje aleksandrink v Egiptu ni bilo lahko. Veliko večino je tlačilo domotožje in preganjale so jih misli o njihovih družinah in otrocih, ki so jih morale zapustiti. Čeprav je bilo težko, so med svojim življenjem v Egiptu pridobile ekonomsko samostojnost in tudi psihično neodvisnost, samozavest in bogato znanje z različnih področij. Ker so v Aleksandriji opravljale delo varušek z otroki drugih kultur in religij, so pridobile veliko znanja o psihologiji in vzgoji, ker pa so bile tudi guvernante in družabnice pomembnih gospa, so s tem prevzele višji status v družbi. Življenje v Aleksandriji je bilo torej za veliko aleksandrink priložnost učenja novih stvari in spoznavanja različnih kultur ter hkrati možnost, da so izboljšale svoj družbeni status.

Aleksandrinke torej niso samo opravljale vsakodnevnih opravil, ampak so tudi pridobivale novo znanje, navade, vrednote in nov pogled na življenje. Proces pa je bil tudi obraten — aleksandrinke so v družino svojega varovanca prinesle svoje navade in značilnosti slovenske kulture ter življenja, npr. katoliško vero in jedi iz svoje

domovine. Med njimi so bile tudi take, ki so svojega varovanca naučile osnov italijanskega ali celo slovenskega jezika. ([Klvanova.pdf \(centerslo.si\)\)](#)

Aleksandrinke so bile poštene, pridne in vestne ženske. Ker so bile z otroki, ki so jih varovale, v stiku več kot njihova prava mati, so jim predstavljale nekakšno zavetje in osebo, ki so ji lahko vedno zaupali in jim je bila ob strani v vsaki situaciji. Predstavljale so jim tudi trdno oporo, saj so z njimi ravnale kot z lastnimi otroki. S svojim ravnanjem so aleksandrinke hitro postale novi družinski člani aristokratskih družin, pri katerih so bile zaposlene.

Izseljevanje aleksandrink je vrhunec doseglo v 19. stoletju, saj je v tistem času v Egiptu živelo okoli 5000 Slovenk. Egipt je postal njihov novi dom. Da pa bi bilo življenje v Egiptu enostavnejše, so organizirale različna druženja in ustanovljale različna društva. Slovenke so imele s tem možnost dostopati do posvetnega življenja in kulturnih dogodkov v slovenščini ter do različnih kulturnih društev, ki so jim nudila razvedrilo ob nedeljskih popoldnevih. S tem so poustvarjale občutek doma in ohranjale spomine na svojo domovino.

Slika 5: Aleksandrinka z deklico; vir:

https://www.aleksandrinke.si/mma_bin.php?id=2008100211163095&src=mid

Slika 6: Aleksandrinka z možem; vir:

https://encryptedtbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR5E8ziyB2TeDuU7i-zXIhralNt90g7iU4leQfEtAN54tFvM967D8vGloDckCltU9_hdc&usqp=CAU

2.5 KONEC IZSELJEVANJA

Glavni razlog za konec izseljevanja aleksandrink v Egipt je bila hitra in nepričakovana gospodarska in politična rast Egipta, ki je nastopila v drugi polovici 20. stoletja. Konec 2. svetovne vojne oz. še bolj egiptovska revolucija leta 1952, ki je vzpostavila republiko Egipt, sta tista dogodka, ki sta pomenila konec izseljevanja aleksandrink.

Za aleksandrinke vrnitev v domovino ni bila lahka. Prilagoditi so se morale drugačnemu načinu življenja. V domovini je bil drugačen ritem dela in tudi opravljale so drugačna dela kot v Aleksandriji. Pridobljeno znanje v domačem okolju ni bilo uporabno. Z vrnitvijo se jim je tudi spremenil status v družbi. Vrnile so se v dom, ki so ga zapustile, in veliko ljudi je nanje gledalo z viška.

Z vrnitvijo domov so nekatere izgubile polovico svojega življenja in njihovo trdo delo je bilo pravzaprav nično. Po eni strani so z vrnitvijo izgubile stik z družino, pri kateri so delale, in še posebej z otroki — varovanci, s katerimi so ustvarile prav posebno vez, po drugi strani pa so se morale srečati z lastnimi otroki, ki so jih zapustile, ko so odšle v Aleksandrijo. To je bil najtežji del zgodbe, saj otroci svojih mater niso več prepoznali in vez, ki jo imata otrok in mati, sploh ni obstajala. Podobno težko je bilo tudi srečanje z njihovimi možmi.

Vrnitev domov je mnogim aleksandrinkam pustila rane. Boriti so se morale z drugačnim načinom življenja, prilagajanje spremembam pa je bilo dolgotrajno in zelo boleče.

Slika 5: Skupina aleksandrink z otroki; vir: <https://www.autentica.si/wp-content/uploads/2017/07/ALEKSANDRINKE-2.jpg>

2.6 SPOMINI ALEKSANDRINK

Čeprav so se zadnje Slovenke iz Egipta vrnile domov že ob koncu šestdesetih in na začetku sedemdesetih let 20. stoletja, nam še danes materialna kulturna dediščina omogoča edinstven vpogled v življenje slovenskih žena v Egiptu in na Goriškem. Številna pričevanja, življenjske zgodbe, spominske plošče in drugo so pomemben nosilec sporočil ter dejavnik pri ohranjanju spominov na aleksandrinke. Slovenske žene in dekleta ne bodo nikoli pozabljene zaradi spominskih plošč, ki sta v Aleksandriji in na kairskem latinskem pokopališču ter ponazarjata trpljenje in težko življenje aleksandrink v Egiptu.

Aleksandrinke so veljale za pogumne in spoštovane svetovljanke, razgledane Slovenke, ki so si daleč od doma pridobile izobrazbo in ugled, nekatere tudi premoženje. Do tega preobrata so pripeljali tudi ustanovitev Društva za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink v Prvačini (2006) in njihove razstave, še najbolj pa že omenjeni odmevni dokumentarni film Metoda Pevca. Imele so bogato znanje z različnih področij, ki so si ga pridobile med bivanjem v Egiptu. Govorile so po več jezikov, komunicirale so v francoščini, angleščini, nekoliko tudi v arabščini in grščini ter seveda v italijanščini.

Pisale so tudi zgodbe o svojem življenju. Nekatere so imele srečen konec. Zgodilo se je, da so ostale v Aleksandriji, spoznale nove ljudi, se poročile in si ustvarile novo življenje.

Aleksandrinke veljajo za močne in pogumne ženske, ki so zaznamovale slovensko zgodovino. In so tudi dokaz, kako močne so bile ženske v zgodovini in kaj vse so naredile – v upanju, da bi njihovi otroci imeli boljše življenje. ([Onaplust - Darinka Kozinc: Aleksandrinke in me \(delo.si\)](#))

Slika 8: Aleksandrinke na mostu; vir: <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRDhN-NmieH-qDnGWZO0em-B6VrkHR38gfWyAv44oODfE0ajCPZbxzRQS9SrMzx-oCQXOhI&usqp=CAU>

Slika 9: Aleksandrinke na pikniku; vir: https://encryptedtbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQR3MLXUrw8mGdzjefgl07fJE71t_c9_0A7tsg0vEzppKxu1cZv4c0yCoPDvpwifNQInul&usqp=CAU

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 PREDSTAVITEV IN UTEMELJITEV REZULTATOV ANKETE

Z raziskovalno nalogo sva želeli preveriti poznavanje aleksandrink med dijaki Gimnazije Celje – Center. S pomočjo spletnega orodja 1KA sva sestavili krajši anketni vprašalnik. Vprašalnik zajema 10 vprašanj, vsa vprašanja pa so zaprtega tipa. Anketo je v celoti rešilo 269 dijakov od skupno 525 anketiranih.

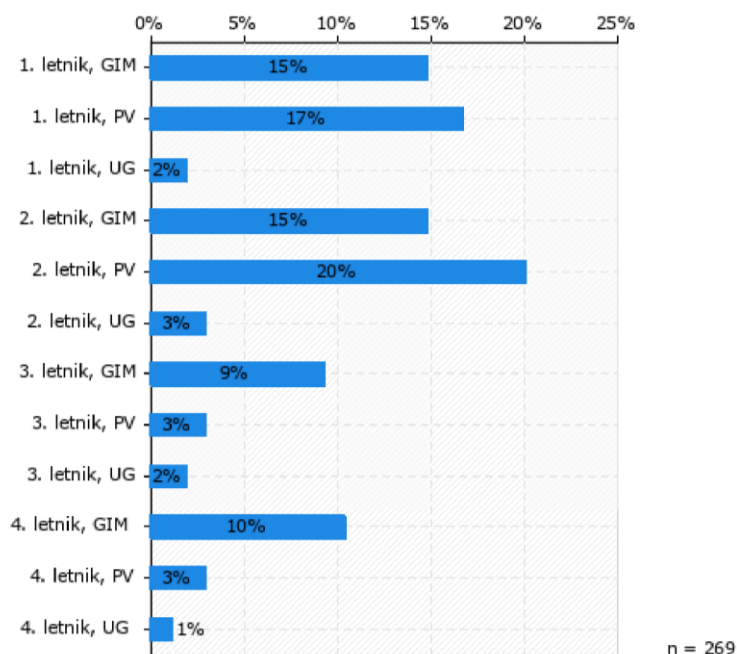
Anketa vsebuje več spremenljivk in po odgovoru na 2. vprašanje se ta razveji na dva dela, torej na vprašanja za tiste, ki so se s pojavom aleksandrink že seznanili, in tiste, ki so zanje ob reševanju ankete slišali prvič.

V nadaljevanju je prikazana analiza rezultatov anketnega vprašalnika. Za boljšo preglednost sta ob vsakem vprašanju prikazana graf in tabela, ki ponazorita rezultate odgovorov na vsako vprašanje posebej. Ob tem je podan tudi komentar oz. analiza rezultata posameznega anketnega vprašanja.

Anketa je bila namenjena dijakom vseh treh programov (splošna gimnazija, predšolska vzgoja in umetniška gimnazija – likovna smer) od 1. do 4. letnika Gimnazije Celje – Center.

1. vprašanje: Kateri letnik si in kateri program obiskuješ?

Graf 1 in tabela 1 prikazujeta odgovor na 1. vprašanje anketnega vprašalnika. Na vprašanje je odgovorilo 269 dijakov.

Graf 1: Razporeditev anketiranih dijakov po letnikih in programih

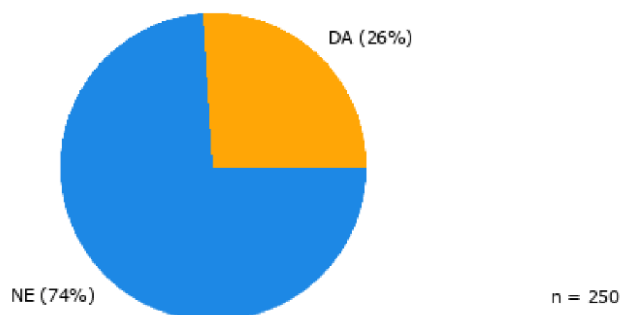
Tabela 2: Razporeditev anketiranih dijakov po letnikih in programih

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
1. letnik, GIM	40	15 %
1. letnik, PV	45	17 %
1. letnik, UG	5	2 %
2. letnik, GIM	40	15 %
2. letnik, PV	54	20 %
2. letnik, UG	8	3 %
3. letnik, GIM	25	9 %
3. letnik, PV	8	3 %
3. letnik, UG	5	2 %
4. letnik, GIM	28	10 %
4. letnik, PV	8	3 %
4. letnik, UG	3	1 %

Ugotavlja, da je anketo rešilo največ dijakov 2. letnika (38 %), nato sledijo dijaki 1. letnika (34 %), najnižji pa je delež dijakov 3. in 4. letnika (v obeh primerih gre za 14 % delež). Največ anketirancev je bilo dijakov programa splošna gimnazija (49 %), najmanj pa programa umetniška gimnazija – likovna smer (8 %).

2. vprašanje: Ali si že kdaj slišal/-a za aleksandrinke?

Graf 2 in tabela 2 prikazujeta odgovor na 2. vprašanje anketnega vprašalnika. Na vprašanje je odgovorilo 250 dijakov.

Graf 2: Poznavanje pojava aleksandrink med anketiranimi dijaki

Tabela 2: Poznavanje pojava aleksandrink med anketiranimi dijaki

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
DA	65	26 %
NE	185	74 %

Ugotavlja, da večji del anketiranih dijakov še ni slišal za pojav aleksandrink (74 %).

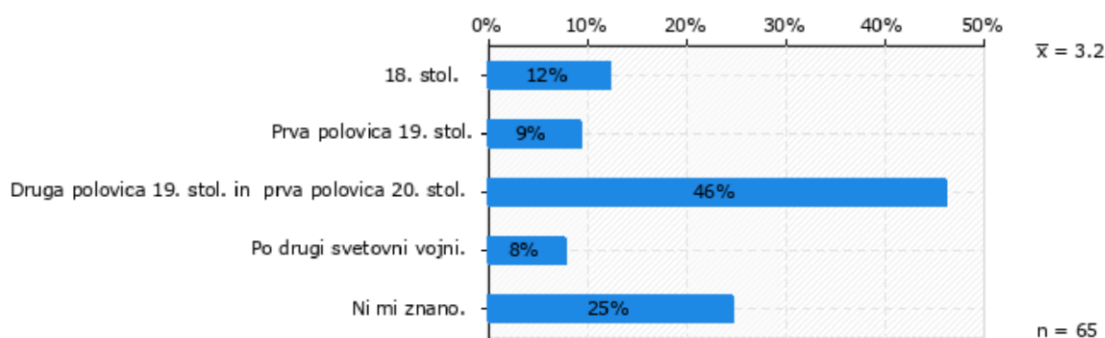
Naslednje, torej 3. vprašanje, je bilo odvisno od odgovora na 2. vprašanje. Enako velja tudi za vsa nadaljnja vprašanja. Na tem mestu sva namreč anketni vprašalnik razdelili na dva dela, torej na vprašanja za tiste, ki so za pojav aleksandrink že slišali, ter tiste, ki so zanje slišali prvič.

3. vprašanje: Za katero obdobje je najbolj značilen pojav aleksandrink?

Graf 3 in tabela 3 prikazujeta odgovor na 3. vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašan je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »DA«, torej tistim, ki jim je poznan pojem *aleksandrinke*.

Nanj je odgovorilo 65 dijakov.

Graf 3: Poznavanje obdobja, za katerega je značilen pojav aleksandrink

Tabela 3: Poznavanje obdobja, za katerega je značilen pojav aleksandrink

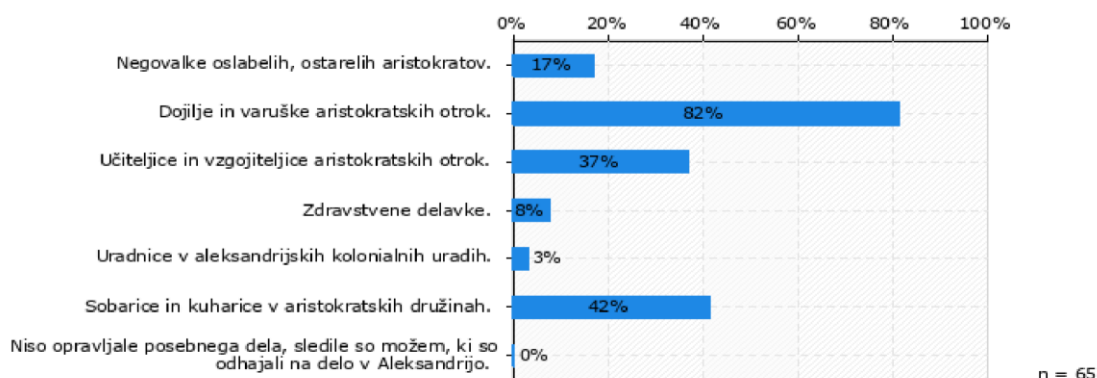
ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
18. stol.	8	12 %
Prva polovica 19. stol.	6	9 %
Druga polovica 19. stol. in prva polovica 20. stol.	30	46 %
Po drugi svetovni vojni.	5	8 %
Ni mi znano.	16	25 %

46 % dijakov je na vprašanje odgovorilo z odgovorom »Druga polovica 19. stol. in prva polovica 20. stol.«, kar je tudi pravilni odgovor. 25 % dijakov odgovor glede obdobja, v katerem so se pojavile aleksandrinke, ni znan. Ostali dijaki so izbrali enega izmed preostalih odgovorov, in sicer v naslednjih deležih: 12 % je izbralo odgovor »18. stol.«, 9 % odgovor »Prva polovica 19. stol.«, najmanj – 8 % anketirancev pa je izbralo odgovor »Po drugi svetovni vojni«.

4. vprašanje: Katero od navedenih del so aleksandrinke najpogosteje opravljale? (Možnih je več odgovorov.)

Graf 4 in tabela 4 prikazujeta odgovor na 4. vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašanje je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »DA«, torej tistim, ki jim je poznan pojem *aleksandrinke*. Nanj je odgovorilo 65 dijakov.

Graf 4: Poznavanje dela aleksandrink

Tabela 4: Poznavanje dela aleksandrink

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
Negovalke oslabilih, ostarelih aristokratov.	11	17 %
Dojilje in varuške aristokratskih otrok.	53	82 %
Učiteljice in vzgojiteljice aristokratskih otrok.	24	37 %
Zdravstvene delavke.	5	8 %
Uradnice v aleksandrijskih kolonialnih uradih.	2	3 %
Sobarice in kuharice v aristokratskih družinah.	27	42 %
Niso opravljale dela, sledile so možem, ki so odhajali na delo v Aleksandrijo.	0	0 %

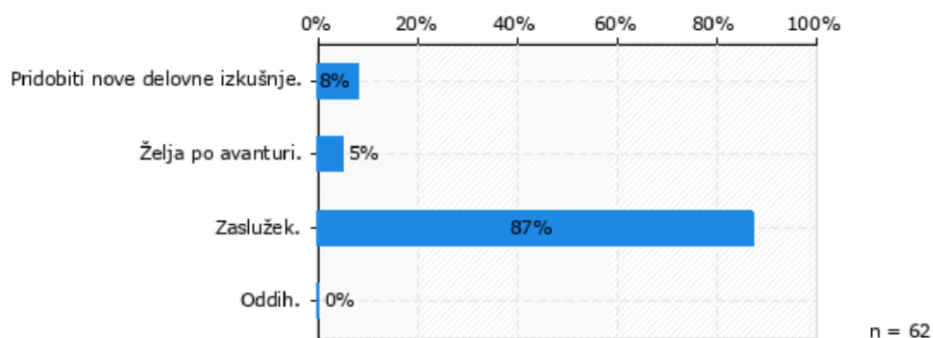
Pri tem vprašanju so lahko dijaki izbrali več odgovorov. 53 dijakov (82 %) meni, da so bile aleksandrinke med drugim dojilje in varuške aristokratskih otrok, 27 dijakov (42 %), da so bile sobarice in kuharice v aristokratskih družinah in 24 dijakov (37 %), da so bile učiteljice in vzgojiteljice aristokratskih otrok.

5.1 vprašanje: Kaj meniš, da je bil glavni razlog njihovega odhoda v tujino?

Graf 5.1 in tabela 5.1 prikazujeta odgovor na 5.1 vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašanje je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »DA«, torej tistim, ki jim je poznan pojem *aleksandrinke*.

Nanj je odgovorilo 62 dijakov.

Graf 5.1: Razlog odhoda v tujino po mnenju anketirancev, ki poznajo aleksandrinke

Tabela 5.1: Razlog odhoda v tujino po mnenju anketirancev, ki poznajo aleksandrinke

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
Pridobiti nove delovne izkušnje.	5	8 %
Želja po avanturi.	3	5 %
Zaslužek.	54	87 %
Oddih.	0	0 %

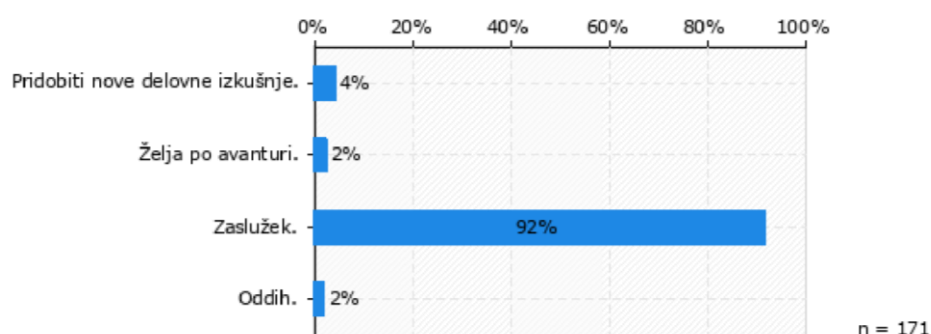
Dijaki, ki so za pojav aleksandrink že slišali, menijo, da so te ženske v Egipt odhajale predvsem zaradi zaslužka (87 %).

Vprašanje 5.2: Aleksandrinke so ženske, ki so v drugi polovici 19. stoletja zlasti z Goriškega množično odhajale na delo v Aleksandrijo v Egiptu, kjer so bile dojiteljke in varuške otrok iz bogatih evropskih aristokratskih družin. Kaj meniš, da je bil glavni razlog njihovega odhoda v tujino?

Graf 5.2 in tabela 5.2 prikazujeta odgovor na 5.2 vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašanje je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »NE«, torej tistim, ki za pojav *aleksandrink* predhodno še niso slišali.

Nanj je odgovorilo 171 dijakov.

Graf 5.2: Razlog odhoda v tujino po mnenju anketirancev, ki aleksandrink niso poznali

Tabela 5.2: Razlog odhoda v tujino po mnenju anketirancev, ki aleksandrink niso poznali

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
Pridobiti nove delovne izkušnje.	7	4 %
Želja po avanturi.	4	2 %
Zaslužek.	157	92 %
Oddih.	3	2 %

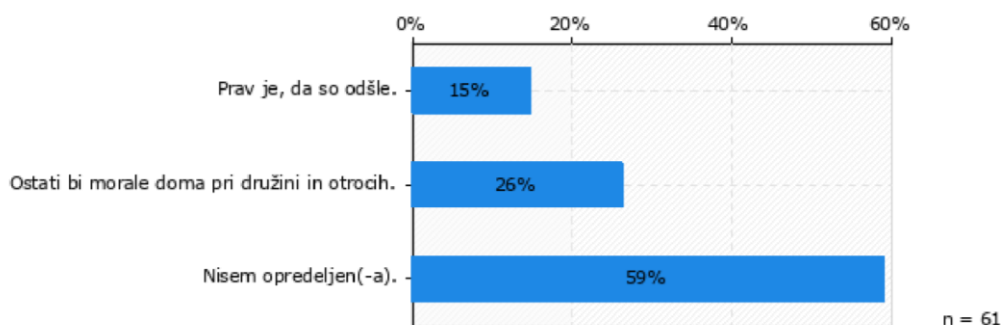
Tudi dijaki, ki za pojav aleksandrink pred reševanjem anketnega vprašalnika še niso slišali, menijo, da so te ženske v Egipt odhajale predvsem zaradi zaslužka (92 %).

Vprašanje 6.1: Kako vrednotiš dejstvo, da so aleksandrinke zapustile lastno družino in otroke in odšle po dohodek v tujino?

Graf 6.1 in tabela 6.1 prikazujeta odgovor na 6.1 vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašanje je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »DA«, torej tistim, ki jim je poznan pojem *aleksandrinke*.

Nanj je odgovorilo 61 dijakov.

Graf 6.1: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki so poznali aleksandrinke

Tabela 6.1: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki so poznali aleksandrinke

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
Prav je, da so odšle.	9	15 %
Ostati bi morale doma pri družini in otrocih.	16	26 %
Nisem opredeljen/-a.	36	59 %

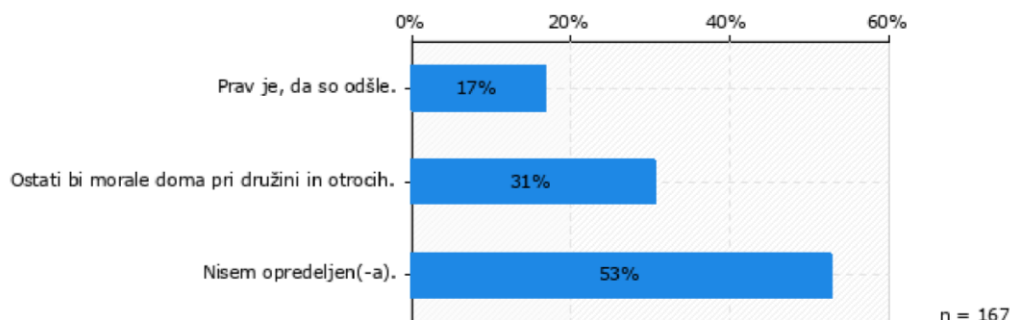
Več kot polovica dijakov (59 %), ki je za pojav aleksandrink že slišala, ni opredeljena glede dejstva, da so zapustile lastno družino in otroke ter odšle po dohodek v tujino. Tisti, ki so se opredelili, pa v večji meri (26 %) menijo, da bi morale ostati pri družini in otrocih.

Vprašanje 6.2: Kako vrednotiš dejstvo, da so aleksandrinke zapustile lastno družino in otroke in odšle po dohodek v tujino?

Graf 6.2 in tabela 6.2 prikazujeta odgovor na 6.2 vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašanje je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »NE«, torej tistim, ki za pojav *aleksandrink* predhodno še niso slišali.

Nanj je odgovorilo 167 dijakov.

Graf 6.2: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki niso poznali aleksandrink

Tabela 6. 2: Vrednotenje odhoda aleksandrink od družine med anketiranci, ki niso poznali aleksandrink

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
Prav je, da so odšle.	28	17 %
Ostati bi morale doma pri družini in otrocih.	51	31 %
Nisem opredeljen/-a.	88	53 %

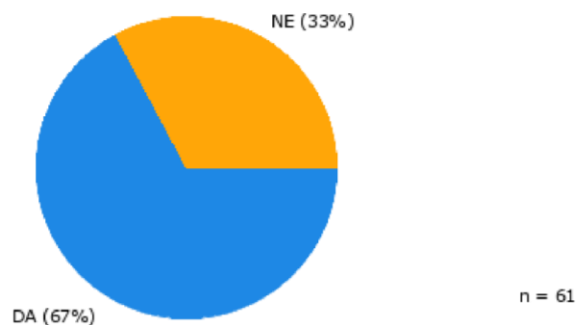
Tudi med tistimi, ki za pojav aleksandrink pred reševanjem anketnega vprašalnika niso slišali, jih več kot polovica (53 %) ni opredeljena glede dejstva, da so zapustile lastno družino in otroke ter odšle po dohodek v tujino. Tisti, ki so se opredelili, pa v večji meri (31 %) menijo, da bi morale ostati pri družini in otrocih.

Vprašanje 7.1: Ali bi si želel/a izvedeti več o življenju in delu aleksandrink?

Graf 7.1 in tabela 7.1 prikazujeta odgovor na 7.1 vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašanje je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »DA«, torej tistim, ki jim je poznan pojem *aleksandrinke*.

Nanj je odgovorilo 61 dijakov.

Graf 7.1: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki so aleksandrinke poznali

Tabela 7.1: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki so aleksandrinke poznali

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
DA	41	67 %
NE	20	33 %

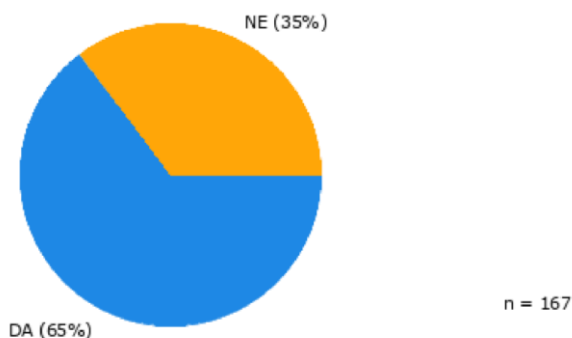
Ugotavljava, da bi si 61 dijakov (67 %), ki pojav aleksandrink že poznajo, želelo izvedeti še več o njihovem življenju in delu.

Vprašanje 7.2: Ali bi si želel/-a izvedeti več o življenju in delu aleksandrink?

Graf 7.2 in tabela 7.2 prikazujeta odgovor na 7.2 vprašanje anketnega vprašalnika.

Vprašanje je bilo namenjeno vsem dijakom, ki so na 2. vprašanje odgovorili z »NE«, torej tistim, ki za pojav *aleksandrink* predhodno še niso slišali.

Nanj je odgovorilo 167 dijakov.

Graf 7.2: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki aleksandrink niso poznali

Tabela 7. 2: Želja po dodatnem poznavanju aleksandrink med anketiranci, ki aleksandrink niso poznali

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
DA	108	65 %
NE	59	35 %

Ugotavlja, da bi si 108 dijakov (65 %), ki pred reševanjem ankete niso poznali aleksandrink, želelo njihovo življenje in delo bolje spoznati.

3.2 RAZPRAVA

Z raziskavo sva najine hipoteze potrdili ali ovrgli. Prišli sva do naslednjih ugotovitev:

Hipoteza 1: Vzrokov za odhod aleksandrink v Egipt je bilo več, prevladujoči pa je gospodarska nestabilnost goriškega prostora.

Vzroki za tovrstno delovno migracijo aleksandrink so bili predvsem ekonomske narave. Glavni razlog za odhod je bil predvsem posledica zelo slabega položaja slovenskega kmeta, ki so ga povzročili industrializacija, zastarel način kmetovanja in visoki davki. Po koncu 1. svetovne vojne pa sta imela na odhod aleksandrink precej velik vpliv tudi fašizem in revščina, ki sta se po koncu vojne še toliko bolj razvila.

Hipotezo 1 sva potrdili, saj sva ob raziskovanju literature ugotovili, da je bila glavni razlog za odhod aleksandrink predvsem gospodarska nestabilnost.

Hipoteza 2: Aleksandrinke so bile predvsem dovilje in varuške.

Aleksandrinke so opravljale zelo različna dela. Poleg tega, da so bile dovilje in varuške, so opravljale še delo kot kuharice, sobarice, guvernantke, šivilje ... Aleksandrinke so v Aleksandriji imele tudi možnost pridobivati novo znanje in raziskovati različne kulture.

Hipotezo 2 sva delno potrdili, saj podatka, da so bile predvsem oz. večinoma dovilje in varuške, nisva zasledili, res pa je, da jih je ravno to delo najbolj zaznamovalo.

Hipoteza 3: Prevladujoči vzrok za negativno vrednotenje aleksandrink med domačini z Goriškega je bilo njihovo prepričanje o tradicionalni vlogi ženske kot žene in matere.

V zgodovini je bila glavna vloga žensk, da so ostale doma in opravljale gospodinjska dela in skrbale za otroke, medtem pa so moški poskrbeli za pritok denarja v družino. Pri aleksandrinkah pa sta se vlogi zamenjali. Ker je bil to nov pojav v zgodovini, ga domačini niso bili navajeni in so ženske, ki so odšle od doma, imeli za neodgovorne, saj niso razumeli, kako so lahko zapustile svoje otroke in moške ter odšle na delo v drugo državo. Med sokraji v domovini so bile zato mnogokrat tarče obsojanja.

Hipotezo 3 sva potrdili, saj zgodbe večine aleksandrink govorijo o tem, da so jih sokrajani po njihovi vrnitvi domov negativno obravnavali ravno zaradi opisanega razloga.

Hipoteza 4: Tri četrtine anketiranih dijakov Gimnazije Celje – Center pozna pojav aleksandrink.

Po analizi odgovorov anketiranih dijakov sva ugotovili, da približno tri četrtine dijakov (74 %) ne pozna pojava aleksandrink. Pri anketiranju so sodelovali dijaki vseh treh programov Gimnazije Celje – Center, med njimi pa je pojav aleksandrink v največji meri poznan tistim, ki obiskujejo program predšolska vzgoja. Morda lahko to pripišemo tudi dejstvu, da dijaki programa predšolska vzgoja za aleksandrinke slišimo, ko obravnavamo ljudsko pesem Lepa Vida ter roman Grenko morje Marjana Tomšiča. Vsekakor pa je to zgolj domneva, ki bi jo bilo potrebno utemeljiti z nadaljnjo raziskavo.

Hipotezo 4 sva ovrgli, saj tri četrtine dijakov ne pozna pojava aleksandrink.

Hipoteza 5: Večina anketiranih dijakov Gimnazije Celje – Center je nevtralna pri vrednotenju dela aleksandrink.

Tako dijaki, ki so že slišali za pojav aleksandrink, kot tudi tisti, ki med reševanjem anketnega vprašalnika prvič slišali za aleksandrinke, so večinoma neopredeljeni glede vrednotenja dela aleksandrink oz. njihovega odhoda od doma. V obeh primerih je delež neopredeljenih dijakov več kot 50 %.

Hipotezo 5 sva potrdili, saj je večina anketiranih dijakov nevtralna oz. neopredeljena glede vrednotenja dela aleksandrink oz. njihovega odhoda od doma.

Hipoteza 6: Večina anketiranih dijakov Gimnazije Celje – Center bi želela pridobiti več informacij o življenju in delu aleksandrink.

Tako dijaki, ki so že slišali za pojav aleksandrink, kot tudi tisti, ki med reševanjem anketnega vprašalnika prvič slišali zanje, bi si o njihovem življenju in delu želeli izvedeti še kaj več. V obeh primerih je delež teh dijakov več kot 60 %.

Hipotezo 6 sva potrdili, saj bi večina anketiranih dijakov o življenju in delu aleksandrink želela izvedeti še več.

4 ZAKLJUČEK

Na pot raziskovanja sva se podali z željo, da se naučiva česa novega in uspelo nama je. Spoznali sva življenje in delo aleksandrink, žensk, ki so se dokazale kot močne osebnosti naše slovenske zgodovine. Zapustile so svoje može in otroke ter odšle na do tedaj neznano pot. Zagotovo je bila odločitev, ali ostali ali iti, težka, saj jih je zaznamovala za vse življenje. Za mnoge je bila vrnitev domov boleča, čeprav je šlo za njihovo domače okolje, saj jim je po vseh teh letih postalo tuje. Zagotovo pa se jim je bilo najtežje srečati z lastnimi otroki, ki so jih zapustile, ko so odšle v Aleksandrijo, saj so se vse vezi med njimi pretrgale ali se sploh niso vzpostavile.

Gre za dogajanje, ki je pomemben del slovenske zgodovine, saj se pojavlja v različnih časovnih obdobjih, na različnih prostorih, v rahlo drugačnih oblikah, kljub temu pa lahko odpre oči marsikomu in ga spodbudi k razmišljanju. To sva želeli doseči tudi pri najinih anketirancih, dijakih Gimnazije Celje – Center. Tistim, ki so za pojav slišali prvič, sva ga želeli zgolj predstaviti in na najino presenečenje je bilo teh dijakov kar precej. Meniva, da bi bilo dobro, da bi to temo v šolskem prostoru – bodisi pri različnih predmetih, ki lahko zajamejo to vsebino, bodisi v okviru šolskih projektov – dodatno in predvsem podrobneje obravnavali, saj sva z anketnim vprašalnikom ugotovili, da dijake tema zanima in bi si o njej želeli izvedeti še kaj več.

5 VIRI IN LITERATURA

5.1 KNJIŽNI VIRI

KOPRIVEC, Daša. 2013. Dediščina aleksandrink in spomini njihovih potomcev. Ljubljana: Založba ZRC. (Migracije 23 Migrantke 4). ISBN 978-961-254-435-5.

5.2 SPLETNI VIRI

PEVEC, Metod. 2011. Aleksandrinke. Ljubljana: 2011. [Citirano: 15. feb. 2023; 17:45]. Dostopno na spletnem naslovu: [Aleksandrinke \(rtvslo.si\)](https://www.rtv.slo.si/aleksandrinke)

Lepa Vida. 2023. Wikipedia, the free encyclopedia. [Citirano: 17 feb. 2023; 16:48] Dostopno na spletnem naslovu: https://sl.wikipedia.org/wiki/Lepa_Vida.

MIHELJ, Tina. 2008. Zgodovina aleksandrink. 2008. [Citirano 16. feb. 2023; 19:34]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.aleksandrinke.si/aleksandrinke/zgodovina/>

PEVEC, Metod. 2011. Aleksandrinke. Ljubljana: 2011. [Citirano: 17. feb. 2023; 15:25]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.kinodvor.org/film/aleksandrinke/>

Aleksandrinka. 2022. Wikipedia, the free encyclopedia. [Citirano: 15 feb. 2023; 17:52] Dostopno na spletnem naslovu: [Aleksandrinka - Wikipedija, prosta enciklopedija \(wikipedia.org\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Aleksandrinka).

KLVAŇOVÁ, Alena. 2015. Kje je bila domovina aleksandrink?. 2015. [Citirano 18. feb. 2023; 17:35]. Dostopno na naslovu: [Klvanova.pdf \(centerslo.si\)](https://www.centerslo.si/klvanova.pdf)

KOZINC, Darinka. 2016. Onaplus, Aleksandrinke in me. 2017. [Citirano: 14. feb. 2023; 18:17]. Dostopno na spletnem naslovu: [Onaplus - Darinka Kozinc: Aleksandrinke in me \(delo.si\)](https://www.onaplus.si/darinka-kozinc-aleksandrinke-in-me).

6 VIRI SLIK

[1] Aleksandrinke. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/0/01/Aleksandrinke_v_parku.jpg

[2] Aleksandrinke z otroki. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

<https://goriskimuzej.si/system/images/W1siZiIsIjIwMTcvMDEvMTIvODNwaHhuYzducV9BbGVrc2FuZlJpbmtlLmpwZyJdLFsicCIsInRodW1iliwiNDUweDQ1MFX1MDAzZSJdXQ/Aleksandrinke.jpg?sha=158efcfe12e5aa17>

[3] Aleksandrinka z otrokom. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

<https://encryptedtbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSqWTzByWJaMSjt0vDY45oGNtLxAi76eylQXdP6k8JeN1TgY9vtRtpBFVhkVu3P0g7WKh0&usqp=CAU>

[4] Aleksandrinka na kameli. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

https://encryptedtbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSqAT6pH2eE1i3O6M91tnv1Xcq7_v9C2CwPkgRkq5PO44w3mmux5nQsZ95JUuBNu5joWOo&usqp=CAU

[5] Aleksandrinka z deklico. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

https://www.aleksandrinke.si/mma_bin.php?id=2008100211163095&src=mid

[6] Aleksandrinka z možem. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

https://encryptedtbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR5E8ziyB2TeDuU7i-zXIhralNt90g7iU4leQfEtAN54tFvM967D8v_GloDckClitU9_hdc&usqp=CAU

[7] Skupina aleksandrink z otroki. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

<https://www.autentica.si/wp-content/uploads/2017/07/ALEKSANDRINKE-2.jpg>

[8] Aleksandrinke na pikniku. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRDhNNmieH-gDnGWZO0em-B6VrkHR38gfWyAv44oODfE0ajCPZbxzRQS9SrMzx-oCQXOhl&usqp=CAU>

[9] Aleksandrinke na mostu. Pridobljeno 27. 2. 2023 iz

https://encryptedtbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQR3MLXUrw8mGdzjefgl07fJE71t_c9_0A7tsg0vEzppKxu1cZv4c0yCoPDvpwifNQlnul&usqp=CAU

7 PRILOGE

7.1 PRILOGA 1: ANKETNI VPRAŠALNIK – POZNAVANJE ALEKSANDRINK MED DIJAKI GIMNAZIJE CELJE – CENTER

1. Kateri letnik si in kateri program obiskuješ?

- 1. letnik, GIM
- 1. letnik, PV
- 1. letnik, UG
- 2. letnik, GIM
- 2. letnik, PV
- 2. letnik, UG
- 3. letnik, GIM
- 3. letnik, PV
- 3. letnik, UG
- 4. letnik, GIM
- 4. letnik, PV
- 4. letnik, UG

2. Ali si že kdaj slišal/a za aleksandrinke?

- DA
- NE

Če si na 2. vprašanje odgovoril z »DA«, odgovori na vprašanja 3., 4., 5.1, 6.1 in 7.1.

Če si na 2. vprašanje odgovoril z »NE«, odgovori na vprašanja 5.2, 6.2 in 7.2.

3. Za katero obdobje je najbolj značilen pojav aleksandrink?

- 18. stol.
- Prva polovica 19. stol.
- Druga polovica 19. stol. in prva polovica 20. stol.
- Po drugi svetovni vojni.

- Ni mi znano.

4. Katero od navedenih del so aleksandrinke najpogosteje opravljale? (Možnih je več odgovorov.)

- Negovalke oslabelih, ostarelih aristokratov.
- Dojilje in varuške aristokratskih otrok.
- Učiteljice in vzgojiteljice aristokratskih otrok.
- Zdravstvene delavke.
- Uradnice v aleksandrijskih kolonialnih uradih.
- Sobarice in kuharice v aristokratskih družinah.
- Niso opravljale posebnega dela, sledile so možem, ki so odhajali na delo v Aleksandrijo.

5. 1 Kaj meniš, da je bil glavni razlog njihovega odhoda v tujino?

- Pridobiti nove delovne izkušnje.
- Želja po avanturi.
- Zaslužek.

5. 2 Aleksandrinke so ženske, ki so v drugi polovici 19. stoletja zlasti z Goriškega množično odhajale na delo v Aleksandrijo v Egiptu, kjer so bile dojilje in varuške otrok iz bogatih evropskih aristokratskih družin.

Kaj meniš, da je bil glavni razlog njihovega odhoda v tujino?

- Pridobiti nove delovne izkušnje.
- Želja po avanturi.
- Zaslužek.
- Oddih.

6. 1 Kako vrednotiš dejstvo, da so aleksandrinke zapustile lastno družino in otroke in odšle po dohodek v tujino?

- Prav je, da so odšle.

- Ostati bi morale doma pri družini in otrocih.
- Nisem opredeljen/a.

6. 2 Kako vrednotiš dejstvo, da so aleksandrinke zapustile lastno družino in otroke in odšle po dohodek v tujino?

- Prav je, da so odšle.
- Ostati bi morale doma pri družini in otrocih.
- Nisem opredeljen/a.

7. 1 Ali bi si želel/a izvedeti več o življenju in delu aleksandrink?

- DA
- NE

7. 2 Ali bi si želel/a izvedeti več o življenju in delu aleksandrink?

- DA
- NE